

Ingyenfűzet: „Takarmányhiány és téli takarmányozás.“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Ejőfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Bádlós gazdasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 47. szám.

Vasárnap, november 15.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök beszéde az ország helyzetéről.

A képviselőház — hosszabb szünet után — november hó 4-én tartotta első ülését, mely iránt egy a képviselőház tagjai, mint a közönség részéről rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. A képviselők érdeklődését a zsumfolt padosorok, a közönséget a roskadásig megtelt karzatok mutatták.

Az első ülés kimagasló eseménye Károlyi Gyula gróf miniszterelnök beszéde volt, aki a maga rideg valóságában feltárta az ország sulyos helyzetét, semmit se szépítve, ábrándokat nem festve, ígéreteket nem hangoztatva. Mély hatást keltett az az elfelejtett megállapítása, hogy a *mai*

helyzet egyenes folyománya a kegyetlen békeszerződésnek és az általános gazdasági válságnak. Ebből önként következik, hogy a teljes gyógyulás nem is remélhető mindaddig, amíg a trianoni igazságtalanságok orvoslására nem került sor.

A miniszterelnök beszédének leplezetlen őszintesége minden bizonnyal azt a meggyőződést ébreszti a józanul gondolkodó közvéleményben, hogy a nagyobb megpróbáltatásokat csak úgy kerülhetjük el, ha szemébe nézünk a tényeknek és a való helyzetnek megfelelően válasszjuk meg mindazokat az eszközöket és módokat, melyeknek segítség-

Nagymagyarország halottainak jelképes sirja a budapesti Kerepesi-úti temetőben.

Halottak-napjára emelték ezt a jelképes sirt az elszakított területeken nyugvó magyar halottak emlékére. A hármas halom alatt négy sírdomb emelkedik, észak, kelet, nyugat és dél felirással; jelképezve elszakított területeinket. A közönség virágokkal borította el a sírdombokat, így áldozva idegenben nyugvó magyar halottaink emlékének.

gével — természetesen a nemzet önfeláldozása, önmegtartóztatása, bizalma és köteleességjeljesítése mellett — kilábolhatunk a rendkívül súlyos bajokból.

Károlyi Gyula gróf beszédét a képviselőház polgári pártjai megértéssel, helyesléssel fogadták és főbenjáró megállapításait megukéva tették. Nem így a képviselőház polgárellenes pártja: a *szociáldemokrata párt*, melynek minden törekvése arra irányult, hogy a miniszterelnök beszédét botrányba fullassza. Két főnőn megszervezett zavartkeltő osztágot percekig tartó vihart rendeztek, a közbekiáltók, a lármakörosok nagyszzerűen működtek és sikerült is elérniük, hogy a miniszterelnök többször hosszúra ideig nem tudta beszédét folytatni. És mindezt tették azért, hogy újra kiöntse tájékozó dühük mérget a — volt Bethlen-kormány ellen. Nekik ma, az ország példátlanul nehéz helyzetében, előbbrevaló a felelősség tisztázása, mint az, hogy vállaltva, minden ellentétet félretéve, az ország gyógyulásának eszközeit keressék.

Az a magatartás, mellyel **Károlyi Gyula** gróf jószándéku, becsületet és tisztességet sugárzó lényével szemben felléptek, pontosan az ellenkezőjét érte el annak, amit reméltek. A polgári pártok és legelsősorban a kormányzó-párt sorai közé akartak éket verni, meg akarták gyöngíteni e párt ellenállóképességét és ehelyett — éppen a hihetetlenül durva támadás miatt — a kormányzó-párt egysége összeforrott; a többi polgári párt pedig mélysegesen elítélte a szociáldemokraták magatartását.

A miniszterelnök beszédéből az alábbi részleteket közöljük.

A miniszterelnök beszéde.

Almásy László tíz órakor nyitotta meg az ülést. Több bejelentés után **Károlyi Gyula** gróf miniszterelnök emelkedett szólásra.

— Ezelőtt nem egészen egy évvel — mondotta a miniszterelnök — a külügyi tárca vezetését elvállaltam a Bethlen-kormányban és ezzel tanujelét adtam annak, hogy azok a célkitűzések, amelyek a Bethlen-kormányt vezették politikai és külpolitikai irányítás szempontjából, teljesen megfelelnek az én felfogásomnak.

— Csak néhány esztendővel ezelőtt Magyarország teljesen elszigetelten állott a világ népei között és Bethlen István gróf kormányának az érdeme, hogy céltudatos működéssel, óvatossá, kitarító munkával elérte azt, hogy Magyarország területi nagyságánál és lakosság számánál nagyobb súlytal bírma Európa népei között. Olaszország volt az első nagyhatalom, mely baráti jóbort nyújtott Magyarországnak és ezért az egész ország hálás rokonszenvvel tekint Olaszország felé. Ezel azonban a múlt kormány nem érte be és végül is elérte azt, hogy ma már minden nagyhatalommal barátságos viszonyban vagyunk. Ennek az öntudatos politikának köszönhetjük azt is, hogy igen sok nagy külügyi államférfi a közel múltban Magyarországgal szemben olyan megértő nyilatkozatokat tett. Én hiszem és remélem, hogy a magyar nemzetben van annyi beállítottság, hogy bátoran és tisztelettel emlékezik meg azért a működésért, amellyel az országot abból a sivatárból a mai elismertetés helyzetébe hozta.

— A leghatározottabbi meggyőződés az, — folytatta a miniszterelnök — hogy a békeszerződések elhibázott volta az a fő alap, amely az egész világ gazdasági helyzetét megbonthatta. A gazdasági krízisnek pedig természetesen folytatása és következménye a pénzkrízis lett. Addig a pénzkrízis megjavulását nem várhatjuk, míg fennáll az általános bizalmi krízis. A politikai ellentétek kiküszöbölésére irányuló tárgyalások megkezdése előtt ez nem is lehetséges és nem is várható.

— Örömmel kell megállapítanom azt, hogy ez a belátás mind szélesebb rétegben és mind több ország irányadó körében napról-napra, lépésről-lépésre előrehalad. Most már számos világhírű államférfi kiáltja oda a világnak a revízió szükségességét. A békeszerződések téves, elhibázott volta által teremtett helyzetet, nincs ország, mely olyan mértékben singylen és érezze, mint Magyarország. Gazdasági bajaink kulförása a békeszerződésekben folyik. Nagyon nagy hibának találnám az ország érdekében, ha el akarnók homályosítani azt, hogy mai nehéz helyzetünk, katasztrófális rossz gazdasági és pénzügyi

helyzetünk nem a békeszerződések, hanem az általános gazdasági krízisből folyik, hanem azért a magyar kormányt okolnók és úgy állítanak a világ elé, hogy ha itten a magyar kormány másképp gazdálkodott volna, úgy semmi baj sem lenne. Nem lehet azt mondani, hogy állapotainkat nem a békeszerződés, hanem az általános gazdasági krízis okozta, hanem mi vagyunk annak az okai.

— Nekünk az a törekvésünk kell, hogy legyen, hogy új barátságokat szerezzünk és szomszédainkkal lehetőleg baráti jó viszonyt igyekezzünk fenntartani. Törekvésünk az lesz, hogy gazdasági kapcsolatunkat szomszédainkkal mindjobban kiépítsük. Ezeknek a gazdasági kapcsolatoknak megerősödése remélhetőleg rövid időn belül valóra fog válni.

Gazdasági és pénzügyi kérdések.

— Magától értetődik, hogy a kormánynek elsőrendű kötelessége, hogy gazdasági kérdésekkel foglalkozzék. A mai viszonyok között azonban messzemenő átfogó gazdasági programot és tervet elkészíteni nem lehet két okból. Ma, amikor napról-napra változnak a gazdasági viszonyok az egész világon, gazdasági politikáinknak is ugyaszólván napról-napra alkalmazkodnia kell. A másik akadály, hogy ma az átfogó gazdasági program alátámasztására és keresztülvitelére az ország gazdasági viszonyai következtében nem vagyunk képesek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a gazdasági viszonyok megjavítására ne kelljen minden eszközzel törekednünk.

— A kormány a boletta-rendszer likvidálni fogja, de mindezt megtagadja a módját annak, hogy más módon a mezőgazdaság fejlesztésének segítségére siessen. Magától értetődik, hogy exportunk fejlesztése az egyik legfontosabb kérdés. Ezzel kapcsolatban a kereskedelmi szerződések megkötésének kérdése. Nekünk törekednünk kell, hogy minden szerződésben annyi előnyt biztosítsunk a magunk számára, amennyi az ország érdekében szükséges és hogy nagyobb mérvű engedményeket a másik szerződő félnek ne adjunk, mint amennyit nekünk azok is biztosítanak.

— A kormánynek a rend fenntartása és biztosítása elsőrendű kötelessége és feladata. Ezt azt hiszem, nem kell bővebben magyarázni.

— Ezután a pénzügyi helyzetnek akarom bizonyos képét adni. Egészen magától értetődik, hogy az eddigi pénzügyi metódusokat nem lehet folytatni. Hogy itt pénzügyi téren igen nagy megszorításokat kell hoznunk, ezt bővebben magyarázni nem kell. Nem tartom helyesnek azt, hogy a költségvetésen kívüli olyan nagy kiadások történjenek, mint történtek a múltban, amelyekről csak a zárszámadások kapcsán nyert tudomást az országgyűlés. Nem helyesem gyakorlati szempontból a sok külön alapkezelés sem, mert ez is lehetetlenül teszi a kormányt, sőt még annak a reszortminiszternek is, hogy állandóan mindennap tiszta képe legyen a helyzetről. Az a költségvetés, amelyet a legközelebb be fogunk nyújtani a képviselőháznak, minden néven nerezendő kiadást a költségvetésbe fog foglalni, ott költségvetésen kívüli kiadásokkal működni nem fogunk és a külön alapkezeléseket mindeztől meg akarjuk szüntetni.

Miért adósodtunk el?

— Szó esik arról, hogy tulsokat költelekezett a múlt kormány. Én ezzel vitába szállni nem akarok, sőt elismerem, hogy helyesb lett volna akkor kezdeni egy bizonyos takarékosságot, amikor feleslegek voltak. Tekintetbe kell venni, hogy a múlt kormány milyen lerongyolt állapotban vette át a kormányzást és hogy tulajdonképpen az egész ország újjáépítésének feladata hárult rá. Tekintetbe kell venni azt, hogy akkor, amidőn feleslegek voltak, tulajdonképpen minden oldalról elhangzott az az óhajítás, hogy az államkincstár-feleslegeket a gazdasági élet felfrissítésére és megerősítésére kell fordítani. A múlt kormány hasznos beruházásokra igen nagy összegeket fordított. Minden hasznos beruházás, csinálja azt az állam, csinálják azt a közületek, vagy magánosok, mindig azt mutatja, hogy az azokra fordított összegek, illetőleg a felvett kölcsönök egy-egy része, bár helyes is, de esetleg nem produktív beruházásokra fordítottak. Ennél fogva azok a beruházások, amelyek nem voltak produktivának mondhatók, bár egyéb szempontból helyesek, sőt esetleg nagyon is szükségesek lehetnek, természetesen kölcsönök kamatait fedezni nem voltak képesek.

— A beruházásoknak — amely beruházások hasznos beruházásoknak mondhatók — tulajdomó nagy részéből befolyó,

visszatérülő haszon is a változott körülmények, a gazdasági dekonjunktúra, az összes gazdasági cikkek horribilis áresése folytán *szintén nagyon alatta maradt a kölcsönök kamatszolgáltatási terheinek.* Ezt az állapotot sínlyi az ország és a közületek egyaránt és sínlyi Magyarországon, csekély kivétellel, a magángazdálkodás is.

— Általános magyar szokás az, hogy *ha kölcsönhöz hozzá lehet jutni, akkor örülnek.* Nem régen a hitelezők derűre-örura kínálták a kölcsönöket, mert ez számukra jó befektetés volt *s az állam, a közületek és a magánosok egyaránt versengtek abban, hogy kölcsönöket vegyenek fel.* Az akkori magas gazdasági konjunktúra alapján lehet, hogy ez helyes volt, lehet, hogy bevált volna. A magas gazdasági konjunktúra azonban nem sok esztendeig tartott *s azután elkezdődött a lefelé való esés gazdasági téren, az árak rohamos esőkenése az egész vonalon,* aminek kihatása az egész gazdasági életre érezhetővé vált. De még akkor is osztozott a kormány az egész magyar közélettel és a magánosok felfogásával, abban az optimizmusban, hogy a konjunktúra tartós, állandó állapot, a dekonjunktúra pedig rövid átmeneti valami, ami nem fog sokáig tartani, amit addig, míg elmúlik és megint a magas konjunktúrába kerülünk bele, *rövidlejárata kölcsönökkel áthidalni célravezető lesz, mert csakhamar eljön annak az ideje, hogy hosszulejárata kölcsönökkel rendbe tehesen hozni az ügyeket.*

— Ez a túlságosan rózsaszínű felfogás okozta azt, hogy *ma az államháztartás nagyobb nehézségekkel küzd, és ugyan-
csak ez okozza azt is, hogy a magángazdaságok annyira elvanak adósságra.* Pár évvel ezelőtt feleslegeink voltak, a magángazdaságok adósságmentesek voltak, ma pedig nemcsak, hogy feleslegeink nincsenek, hanem adósságaink vannak, amelyeknek kamatait is csak a legnagyobb erőmefeszítéssel fogjuk tudni fizetni.

A Népszövetség jelentése.

— A Népszövetség pénzügyi bizottsága a legalaposabban áttanulmányozta egész pénzügyi és gazdasági helyzetünket és kilátásainkat. Már több oldalról hallottuk, hogy tulajdonképpen ezek a népszövetségi urak itt nem találtak semmi újabb megállapítást és tulajdonképpen semmi szükség nem volt az ő idejöveteleikre. Az, hogy ők nem találtak mást, nem tudtak mást megállapítani, mint amit a kormány már megállapított és amit a 33-as és 6-os bizottság is megállapított, csak azt mutatja, hogy *megállapításaink a tényeknek megfelelőek.* Azt, hogy semmi hasznunk sincs abból, hogy a sok megállapítást a népszövetségi pénzügyi bizottság, mint elfogulatlan, pártatlan nemzetközi szaktekinetlyű fórum tette, ezt határozatlan tagadásba veszem, mert *igenis sok előny van a kibontakozás keresésénél és elérésénél, hogy a népszövetségi pénzügyi bizottság vizsgálja azokat, amiket a magyar kormány itt megállapított.* Magában véve, jóindulatra mutat az, hogy a népszövetségi pénzügyi bizottság konstatálja jelentésében, hogy *Magyarország nem képes — de hozzáteszi, hogy sok más ország sem képes — adósságainak tőkét visszafizetni.* Megállapítja a pénzügyi bizottság azt is, hogy *Magyarország igenis hitelképes.* E megállapításai mindenestre *segítségünkre lesznek azoknál a tárgyalásoknál, amelyeket máris felvettünk külföldi hitelezőkkel.* A magyar kormánynak eltökélt szándéka és elsőrendű kötelességének tartja, hogy *elkövessen mindent arcból, hogy a pengőt tartsuk és hogy az infláció lejtőjére ne jussunk rá, mert ott azután megállás nincs.* Hitelünk fenntartása nemcsak pillanatnyilag szükséges, hanem jövőnk szempontjából elengedhetetlen szükségesség és éppen ezért azt az álláspontot foglalja el a magyar kormány, hogy *az adósságok kamatszolgáltatását a lehetőség szerint teljesíteni fogja.* Figyelembe véve természetesen azt is, hogy annyi devizamennyiség, amelynyi gazdasági életünk zavartalan működéséhez szükséges, rendelkezésre álljon.

Önmegtagadást, kitartást és bizalmat!

— Hogy az ország jelenleg igen nehéz helyzetben van és hogy súlyosak azok az intézkedések, amelyeket kénytelenek voltunk tenni avégből, hogy az államháztartás egyensúlyát biztosíthassuk, ez kétségen felül áll. De hogy az államháztartás egyensúlyának biztosítása *szintén elengedhetetlen feltétel minden külföldi tárgyalás s minden hitelkérés szempontjából,* ezt a leghatározottabban érezzük. Hogy ezek az intézkedések, amelyeket tettünk ugy a kiadások apasztságának oldalán, mint

Óriás krizantémumok egy fővárosi virágkiállításon.

A gyönyörű krizantémumok elérik az emberi fej nagyságát.

a bevételek fokozásának oldalán, keservesek és hogy boldog lesz az a kormány, amely ezeket az intézkedéseket megszüntetheti, az kétségtelen, de más mód nem áll rendelkezésünkre, hogy az államháztartás egyensúlyát biztosítsuk. Sőt kénytelen vagyok kijelenteni azt, amit azt hiszem, a pénzügyi bizottság jelentéséből is kiolvashatnak önök, hogy azok az esőkentések, amelyeket eddig tettünk, *esetleg nem lesznek elegendők.* Már az idei év hátralévő részében is egy tetemes esőkentést keresztüln kell és keresztüln fogunk vinni, a *jövő évi költségvetésben pedig ismét módunkban lesz, mert kell, újabb esőkentésekre.* Hogy azonban ezek az előre összeállított költségvetési számítások mennyire fognak bevalni, mennyire fognak ezek a bevételek befolylni, amelyek az államháztartás egyensúlyának biztosítására szükségesek, ezt biztonsággal senki sem tudhatja, és ha az ország minden lakosa nem erőlteti meg magát a *tevéységig, nincs áthatra attól, hogy itt a mai komoly pillanatban önmegtagadásra, kitartásra és jövőben való bizalomra és kötelességteljesítésre van szükség, addig nem fognak befolylni az adók s akkor nem remélhetünk javulást.* De én hiszem, hogy a belátás általánosság fog valni a magyar nemzetben, az önmegtagadás, a kitartás, a bizalom és a mostani, igen nehéz és súlyos helyzetből ki fog vezetni, keresztüljutunk rajta és van kilátás arra, hogy *megérünk egy jobb jövőt.*

A miniszterelnök beszédét élénk éljenés, helyeslés és taps követte.

Háromezer vagon inséggabonára lesz szükség a télen.

A Keresztény Gazdasági és Szociális Párt az elmúlt héten értekezletet tartott, melyen Irány Béla földművelésügyi miniszter a *mezőgazdaság jelenlegi és várható feladatairól* beszélt. Behatóbban foglalkozott az Alföld problémájával, különösen utak, öntözés és tagosítás szempontjából. A *buzamennyiség* kérdésében azt fejtegette, hogy a magyar búzáknak pár heti előnye van az európai piacon és azt ki kell használni. Az *egyesleges magyar buza* típus kitermelésén dolgozik s reméli, hogy a jövő évre *háromezer vagon vetőmag* lesz. Megsínalják a buzakataszt és megállapítják, hol lehet búzát termelni. A *gazdálkodásomat hussértés-tenyésztésre* térjen át és a zsirtenyésztést hagyja a magyirtokosoknak. Egyedül a juhtenyésztés terén mutatkozik visszaesés, de itt is közbe fognak lépni, hogy a *magyar gyárakat magyar áru feldolgozására szorítsák.* Baromfitenyésztésünk erősen fejlődik. A borkérdés megoldását úgy tervezte, hogy 600—800.000 hektolitert az ipari szeszgyárakkal dolgoztat fel. *Ez a terr meghiusult.* A borkérdés megoldásánál arra kell törekedni, hogy *ahol rossz bor terem, ott át kell térni a csemegeszőlő-terelésre.*

Az inséggabonára kapcsolatban bejelentette, hogy az idei telet *mintegy 300 vagon gabonával* meg lehet uszni.

Beszámoló a „Faluszövetség” lendületes munkájáról.

Lőrinci gazdái minőségi buzatermelést sürgetnek.

A magyar buza katasztrófája gondolkodóba ejtette kisközpontjainkat. Mindenütt keresik, kutatják a módokat, amelyek felhasználásával a magyar buza régi hírnevét és sikértartalmát emelni tudják annál is inkább, mert a külföldi piacokon csakis az elsőrangú minőségű buzát keresik. Bármilyen alacsonyok is a buzaárak, a *tiszavidéki* és *orosházi* buzákért a német vámörömlalmok mégis többszörösen nagyobb árat fizetnek a mostani eladási árnál. Oka ennek az, hogy ezeknek a buzáknak sikértartalma még mindig a régi. A hevesmegyei Lőrinci községben a Faluszövetség fiókjá, Nagy Sándor központi igazgató előadása után, határozatilag kimondotta, hogy az ideai termelésükbe a buza minőség megjavítására helyezik a főgondot, mert buzájukat a mostani rossz értékesítési viszonyok mellett is négy pengővel drágábban adták el, mint a tiszavidéki buzát. Lőrinci munkásságához csatlakoznak a környékbéli községek is, úgy, hogy az *apci* fiókszövetség és a többiek is ennek a munkának valóságos uttörői lesznek.

A kiskunlacházi fiókszövetség közösen szerzi be fa- és szén szükségletét.

Érdekes útjást vezetett be a kiskunlacházi fiókszövetség tagjai érdekében. E fiókszövetség főleg a *szegényebb napszámós és földmunkás emberekből* tevődik össze, akik a mai drága szén- és faárak mellett és a nehéz kereseti viszonyok miatt eddig alig tudták beszerezni téli tüzelő anyagszükségletüket. Ezért a vezetőség elhatározta, hogy vagontelepekben hozatja a tüzelő anyagot és azt beszerzési áron osztja szét tagjaik között, amivel elérik, hogy egy a földművelő, mint az iparoság mindjobban tömörül a fiókszövetség táborába, mert azt látja, hogy az egyesülés és összetartás megtermi a maga gyümölcsét.

A kodi fiókszövetség segítőakciója a bányász- és szerencsétlenség károsultjaiért.

Még élénk emlékezetünkben van az a szörnyű szerencsétlenség, amely szeptember hó 28-án történt a nógrádmegyei kodi szénbányában. Vízbeomlás következtében hat fiókszövetségi tag lett a szerencsétlenség áldozata. A bányafőkapitány, mivel a bánya vízzel és mérges gázokkal telt meg, a munkát beszüntette. A fiókszövetség Molnár Lajos református lelkész elnöke alatt megkereste a központi, hogy a bányavezetőséggel ebben az ügyben a tárgyalásokat vegye fel, mert a szerencsétlenül jártak holttestei még mindig a bányában vannak. Szekeres László dr. főtitkár a helyszínre kiszállva, felvette az érintkezést a bányavezetőséggel és sikerült elérnie, hogy a *bányavezetőség 200,000 pengő költséggel beállítja a vizkiszivattyúzásához szükséges szivattyúkat, hogy a bányázás helyreállítható legyen.* Ugyanakkor közbenjár a Szövetség, hogy a bányavezetőség folyósítsa az *övegek és hátramaradtak részére elhunyt férjük munkadíjának a felét (50—60 P havonta) mindaddig, amíg a helyreállítási munkákat befejezése után a szabályszerű végkielégítés a bánya és az Országos Társadalombiztosító Intézet részéről megtörténik.* Közben a fiókszövetség vezetősége gyűlést rendezett, amelynek eredményeképpen 300 P gyűlt össze, amelyet a szerencsétlenül járt hat bányász családtagjai között pillanatnyi segélyként szétosztottak.

Tojás- és baromfitermelő szövetkezetbe tömörülnek a leányvári kisközpontok.

A leányvári kisközpontok a baromfi- és tojástermelés szövetkezetét alapon való megszervezését határozták el legutóbb Szekeres László dr. központi főtitkár indítványára, Markó Aurél főjegyző és Gerstner József elnök vezetésével. Megalakítják a *Hangya-szövetkezetet* és bekapcsolódnak a *Tojás- és baromfitermelési akcióba*, amelyet lassankint az egész környéken ki akarnak fejleszteni. Elhatározták még, hogy a *takarmányagvakból bizománnyal raktárt* állítsanak fel a környék részére. Hasonló megmozdulást készített elő a szövetség a *csévi* fiókszövetség tagjai között is.

Uj bizakodó közhangulatra van szüksége a nemzetnek.

A kiskőrösi járási értekezlet Melcer Gyula főszolgabíró elnöke alatt, — amelyen a jegyzőkön kívül valamennyi község lelkésze és bírja is résztvevett — megállapította a szövetség központi főtitkárának előadása után, hogy *valóságos, új, bizakodó közhangulatra van szüksége a nemzetnek*, mert a csüggedés és a hitetlenség már-már alapjában morzsolja szét a nemzeti erőt. Sohasem volt égetőbb szükség arra, hogy előadások keretében hitet, bizalmat öntsenek a falusi néphez, mint napjainkban, amikor a gazdasági élet hullámai elsöpréssel fenyegetik. Csak a bizakodó és az önmagában himnitudó nemzet állhatja meg a világválság közepében helyét. Az értekezlet a *társadalmi tevékenység felfokozását határozta el az őszi és téli hónapok alatt.*

Utak építését sürgetik a koppányvölgyi fiókszövetségek.

A koppányvölgyi lakosság helyzete rendkívül súlyos, mert a tekintélyes utadó ellenében, amit a községek fizetnek, kiépített utjak alig vannak. Kora ősztől késő tavaszig valóságos sárbafullad a forgalom és megbénul minden érintkezés a falvak között. Talán a járhatatlan utak okozzák, hogy az eddigi állatkivitel is megakadt, amelyből ez a völgy valamikor igen szépen pénzelt. *Török-koppányban* a Faluszövetség központi kiküldöttje tájékoztató előadást tartott az ország gazdasági helyzetéről, amelynek keretében a helyi bajokat is megbeszélték. A községben Németh Andor dr. körorvos fejt ki nagy társadalmi tevékenységet. Hasonló fiókszövetségi látogatások voltak *Somogydöröcskén, Szorosadon*, ahol a *párbérendszert* sérelmes voltát tárgyalták, és *Koppányszántón*, ahol Gere Gábor plébános vezeti a fiókszövetséget. A kiküldött központi tisztviselő megállapította, hogyha az *elmaradt állatforgalom meg nem indul*, lassankint fizetéképtelen lesz az egész környék.

Olaszországba szállítják burgonyájukat a szabolcsi fiókszövetség tagjai.

A szabolcsmegyei fiókszövetségek azzal a tervvel foglalkoznak, hogy burgonyatermelésüket megszervezve, vesznek részt a jövő esztendőben is az olaszországi burgonyaszállításokban. Ennek a vidéknek fő jövedelmi forrása a burgonya. *Elhatározásuk oka az, hogy a helybeliek kereskedők sokszor 2—3 pengővel is alacsonyabb árat kínálnak a termelőknél*, mint amilyen áron értékesíthető volna. A Szövetség kiküldöttjének indítványára az *ófehértói* fiókszövetség az eladásra kerülő burgonyamennyiséget összeírja és a *Hangya*, vagy a *Futura* útján nagy rétekekben értékesíti, hogy az így előálló jobb értékesítési árat a fiókszövetség termelői kiszagdatagjai között ossza szét. Hasonló törekvés nyilvánul meg a *buji* fiókszövetségnél is, ahol a burgonyán kívül közösen fogják értékesíteni *hízott sertéseiket* is, mert nemrég az angol hussértéstenyésztésre rendezkedett be a buji fiókszövetség.

Az ófehértói földbérlet-szövetkezetnek kell adni a Mailáth-birtok 650 holdját.

Súlyos panaszra van az *ófehértói* fiókszövetségnél. A Mailáth-féle uradalom bérbeadása alkalmával ugyanis a törvény által *kisbérletbe kiadni rendelt 15 szálalékból* körülbelül 650 kat. holdat bérelnek 2—3 holdas parcellákban a tagok. Legutóbbi értesülésünk szerint a gróf éppen a birtoknak ezt a 15 szálalékát kívánja eladásra bocsátani. A kisbérlet az OKH helyi szövetkezte keretében alakult *földbérlet-szövetkezetbe* tömörültek és ez kötötte meg a bérleti szerződést is, mely szerint, ha a birtok eladásra kerülne, úgy egyenlő árs mellett elsősorban a jelenlegi bérletnek volna joguk megvásárolni. A bérlet körében a legnagyobb nyugtalanság van, mert ha valóban eladásra kerülne ez a birtokrész, úgy azt a mai nehéz időben megvásárolni nem tudják. Éppen azért a fiókszövetség elhatározta, hogy a Központ útján megkeresi *Mailáth József* gróft, hogy a *fennmaradó birtokából* hasonló területet juttasson nekik *kisbérletbe*, ha a birtokrész *tényleg eladásra kerülne.*

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap” részére!

1932. október hó 31-ig nem lehet árverést kitűzni azokra a birtokokra, melyeknek tulajdonosa a FOB-hoz fordult.

19.200 gazdát érint ez a rendelkezés. — A FOB ezévi november hó 30-ig még elrendelheti a teherrendezési eljárás megindítását.

A 33-as országos bizottság november hó 6-án tartott ülésén *Temesváry Imre* előadó ismertette a földteherrendezésre vonatkozó egyes határidők meghosszabbítására vonatkozó rendeletet.

A rendelet első intézkedése arra vonatkozik, hogy a Földteherrendező Bizottság 1931. november hó 30-ig rendelheti el a teherrendezésre vonatkozó tárgyalások megindítását. A második rendkívül fontos intézkedés az, hogy a teherrendezési eljárásba bevont ingatlanokra és gazdasági felszerelésekre a teherrendezés elrendelésének telekkönyvi feljegyzésétől kezdődőleg 1932 október hó 31-ig árverést tartani nem lehet.

Mindez annyit jelent, hogy azoknak birtokára és gazdasági felszerelésére, akik a Földteherrendező Bizottsághoz fordultak ügyük rendezése végett, 1932 október hó 31-ig árverést kitűzni nem lehet.

(Félreértések elkerülése végett hangsúlyozni kíván-

juk, hogy az árverések elhalasztása módjában van azoknak is, akik nem fordultak a Földteherrendező Bizottsághoz. Erre vonatkozólag az egyes hitelügyi kérdések szabályozása tárgyában kiadott rendelet intézkedett, melyet a Vasárnap október hó 25-iki számában részletesen ismertettünk!)

A rendelettervezet vitája során *Pesthy Pál* hangsúlyozta a fenn ismertetett két határidő kitolását, mert a bírósághoz beérkezett 19.200 darab kérelem elbírálása hosszabb időt vesz igénybe. *Pap Géza* báró hasonló értelembe szólalt fel. *Rubinek István* szerint arra kellene a kormánynak törekedni, hogy az egy évi kiméleti idő alatt végleges megoldásról gondoskodjék. Az eddigi intézkedések elégtelenek.

Ezután a bizottság az illetékrendeletnek a biztosító társaságokra vonatkozó módosításához járult hozzá.

Ellenünk fordult a föld és vége a piacnak, panaszolják a viszneki gazdák. — Kép a jászárokszállási vásárról.

Jászárokszállás, november hó.

Pompás verőfényes nap. A jászárokszállási öreg templom előtt javában áll a piac. Sokan vannak. Több a kíváncsi nézegető, mint a vevő. Nincs eladás, nincs élet. Sároscsizmás atyafiak topognak, keményen szoritva az ostoronyelet. Rossz a csizma, átjárja az őszi nedvesség. A kocsi körül gyülekeznek. Csendes panaszok. Nem csoda, mert a baj annyi ma a falvakon, mint a tenger fővénye.

A régi jó idők, amikor így piac napján hangosak voltak a lacipecsenyések sátrai, oda vannak . . . Elsöpörte a mezőgazdasági válság, amely koldusbotra juttatja a föld népét. Az emberek szomorúan lógnak bele ebbe a nehéz világba. Várják a kiutat, várják a falu apostolát, aki egyszer a segítséget már a barázdák népén kezdi.

— Mert ma sohasem odaütnek, ahová kéne, — beszél egy okosarcu gazda — mindig ott kaparásznak, ahol semmi sincs.

Ilyenfajta beszéd üti meg a fülünket. Odategyünk a gazdák közé. *Visznekik*. Keménykötésű, edzett, földmivelő emberek, akik ezen a nagyszerű hevesi fekete homokon úgy fonnyadnak el, mint a lekaszált fű a réten.

Résen a kupechad...

Kocsi kocsi mellett. Birka birka hátán. Tehén, hizott ökör, disznó, gyönyörű lovak. Gazdák bóbiskolnak a kocsiokon. Várják a vevőt. Kevesen vannak. Azok is egy csoportban állva, már a „kartelt” csinálják. Csakugy fitymálják az árut. A pesti kofák is tartózkodnak. A templom felé tekintgetnek. Lassan ballag az idő. Pedig ők a tizenkét órát várják, amikor a népség megmozdul és haza felé készül. *Ez az ő idejük.*

Az árak alacsonyok. A birka 7—8 pengő körül mozog, rangos tehenet lehet 125 pengőért kapni, a borju kilója 70 fillér, a sertésé 60 fillér, hizott ököré 120 fillér, rántani való csirke párja 1 pengő és így tovább.

Ahogy megy az idő, úgy tűnik a remény. A kereskedők lesik a déli órát, mert a gazda előtt két ut áll: vagy hazaviszi terményét, állatját, vagy pedig odaadja

ugy, ahogy ez a megszervezett, összebeszélte kupechad kéri. Rendesen az utóbbi történik.

— Nézze uram, — beszél gazdám — mindjárt megélénkül ez a siralomház. Jön a vevő, de olyan árakkal, amely a termelési költség felét sem fizeti. De hát oda kell adni, mert annyi az adó és a fizetség, mint égen a csillag. A gazdasági válság megöli a falusi piacot és vele együtt a népet. És odafönt mindig csak beszélnek, szavalnak, egymással birkóznak, aminek vége azonban mindig csak az, hogy fizessünk. De miből, uram? Jó volna, ha erre is tanácsot adnának egyszer az ország bölcsei. Mert üres erszényből pénzt kiizzadni, még a falu népe sem tud.

— Mikor jön már egy olyan rendelet, amely rajtunk segít? A falu pénztelen. Ez a piac is mutatja! *Husz pengőért a fél falut össze kell járni.* Az adósság hullámai elöntötték. És ennek a hasznát a megszervezett közvetítő látja, aki olcsón vesz és drágán ad. Minket pedig lassan agyonnyom az adó. . .

Ellenünk fordult a föld!

A piac is meghalt, de a föld is. Baj van vele, nagy baj. Különösen a viszneki gazdák vannak megakadva vele. Vették a földet, mert szeretik. És most ez a föld megeszi a családi vagyont is.

Elmondják, hogy a határban 700 holdat vettek 1928-ban. 10 holdtól 60-ig. Holdanként 1100—1300 pengőért. Mindenki annyit fizetett le, amennyit tudott. Az uraság derék ember, még jót is állt vevőért egy banknál, mely a fennmaradó vételár 35 százalékát adta. Amikor vették, a buza ára 28—30 pengő volt. Azt hitték, így marad. Megfordítva történt. Ma 7—8 pengő. De a gazdák, amíg lehetett, fizették a kamatot és az adót. Amikor tavaly a buza megbukott, sem a kamatot, sem az adót nem tudták megfizetni, mert ez felment, a buza pedig leszállt.

Kezdték eladni a jószágot. Fizettek addig, amíg a jószágból tartott. A jószág kifogyott, megállt a tudomány. Akinek volt két darab tehene, ma csak egy van. Az is rossz. Ezek a jómódu gazdák mind tönkre mentek.

Van olyan, akinek 40 hold családi földjét is megette a megvett 60 hold.

— Most még mindig szántjuk-vetjük, — mondogatják — de azt hisszük, hogy az adóvégrehajtó arat. . . Hosszu idejű moratórium kellene nekünk, hogy levegőhöz jussunk, vagy pedig hosszulejárata hitel, hogy ezt a váltókölcsönt — amely megvett bennünket — ki tudjuk fizetni. Csak ez segít rajtunk. Semmi más.

— Volna még egy gondolatunk. Engedjenek el a birtokosok az országban mindenütt az ilyen földeknél holdanként 200 pengőt az 1200-as vételárból. Tudom jól, hogy ez magánjogi dolog, de azért mégis felvetjük, hátha lesz egy-két jószívű ember, aki megkönyörül a népen. Ha 1000 pengőt kap egy holdért, még mindig jól jár, mert ma szabadkézből ezek ára 600 pengő. . .

— Ezért olyan lehangolt a piac és az emberiség. Uj kedvet csak az ilyen intézkedés hozna. Várjuk a kormány böles határozatát. Mert így tovább nem bírjuk. Könyörtelenül hajtják az adót, a kamatot. Viszik a jószágot is. Szegényedünk, de velünk együtt a nemzet is.

— Baj van, uram, a piaccal, meg a földdel is; mindakettőt megölte a gazdasági válság. . .

— Mit csináljunk? . . . Reménykedve lessük a pirkadó hajnalt a beborult magyar égen. . .

*

Igy beszélgettek az árokszállási piacon a magyar föld mártirjai.

Szekeres László.

Sulyos veszélyben forog állat-kivitelünk.

Az állatexportőrök az elmúlt héten elhatározták, hogy egyelőre abbahagyják kiviteli tevékenységüket és az osztrák piacra nem szállítanak. Az állattenyésztés szempontjából rendkívül káros elhatározás kérdésével legutóbb az *Országos Mezőgazdasági Kamara* foglalkozott és *Serbán István dr.* ismertette a helyzetet. Elmondotta, hogy egyéb piacok hiányában szarvasmarhákivitelünk főleg az osztrák piacra van utalva, azonban Ausztria még a szerződésileg biztosított heti kontingensnek (mennyiségnek) is угyszólván csak a felét engedi be. Súlyosbitja a helyzetet az, hogy bár itthon a Nemzeti Bank a kivitelből származó osztrák valuta beszolgáltatását követeli, a schillinget be nem váltja. Október közepe óta pedig az *Osztrák Nemzeti Bank* megtagadja az exportból igényelt schillingösszegek átutalását. A gazda és az állatkereskedő így egyáltalában nem tud kalkulálni. Ehhez járul még, hogy jelenleg, szintén megállapodásellenesen, Ausztria a 9 aranykoronás kedvezményes vám helyett a 30 aranykoronás maximális vámmal sújtja kivitelünket és teljes a bizonytalanság afelől, hogy ez a vámkülönbözet visszatérül-e? A szépen megindult csehországi sertés-kivitel a kivitelből származó devizák jelenlegi kezelése veszélyezteti és a devizarendelet szigorúsága a sertésárak zuhanását idézheti elő. Mindaddig, amíg megfelelő külkereskedelmi szerződésekkel és a devizakérdések rendezésével a jelenlegi bizonytalan helyzet meg nem szűnik, szó sem lehet az állatkivitelnek az előző évek színvonalára emeléséről és a kivitel nagyarányú visszaesésével, állatgazdaságunk csődjével kell számolnunk, ami mezőgazdaságunkat

végveszélybe dönti és éles ellentétben áll azzal a kivitel-fejlesztő programmal, amit most lépten-nyomon hangoztatnak.

A vita során *Koós Mihály* előterjesztésére az ülés két javaslatot tett magáéva. Egyfelől a kormányhoz fordul és kéri fogja, hogy kereskedelmi szerződéses kiviteli esélyeinket ne őrdozza fel, másrészlről érintkezést keresnek a Nemzeti Bankkal, ahol kérti fogják, hogy devizagazdálkodásunk ne kockáztassa mezőgazdasági exportunk érdekeit.

A kérdéssel egyébként a képviselőházban is foglalkoztak. Erről lapunk más helyén talál beszámolót az olvasó.

Ernszt Sándor népjóletli miniszter rendezni akarja a rokkantkérdést.

A hadirokkantak száztagu küldöttsége jelent meg az elmúlt héten *Ernszt Sándor* népjóletli miniszter előtt. Vitéz árvátfalvi *Nagy István dr.* országos elnök adta elő a rokkantak sürgős kívánalmait.

Ernszt miniszter válaszában kijelentette, hogy minden hadirokkantnak joga van ingyenes kórházi ellátásra, ha kórházi kezeltetésének szükségessége összefüggésben van a háborus sérülésével, vagy betegségével. Csupán a jómóduak kórházi kezeltetési költségeit nem vállalhatja az állam. Ami a trafik- és italmérsi engedélyek, valamint egyéb állami koncessziók revízióját illeti, a leghatározottabban állást foglal a revízió szükségessége mellett, hogy ezáltal is elősegíthesse az állam a hadigondozottak megélhetését. Végül ismételtelen kijelentette, hogy minden lehetőt el fog követni, hogy a rokkantkérdés a sulyos helyzet-hez mérten megfelelőképpen rendeződjék.

Ágyukkal soha sem nyerték volna meg ellenünk a háborút.

Korányi Frigyes báró, volt pénzügyminiszter rendkívül érdekes előadást tartott november hó 3-án este Budapesten, a *Cobden-Szövetségben* a trianoni békeszerződés keletkezéséről. Az előadó kiemelte, hogy a trianoni béke létrehozásában a legnagyobb szerepet az antant hatalmak megfizetett reklámja és a jól szervezett háborus propagandája játszotta. A legkülönbözőbb jelszavak alatt hódította meg Franciaország szövetségeseit a világháborúnak. A központi hatalmak legnagyobb hibája az volt, s ebbe esett Magyarország is, hogy még a bebizonyítható tényekkel sem tudtunk propagandát csinálni. *Tisza István tiltakozása a háboru ellen* — mondotta *Korányi Frigyes* báró — csak évek múlva került a világ tudomására. Ugyancsak elhallgatták a trianoni békeszerződéshez melkéllet *Millerand*-féle levélnek tartalmát is, amely szerint a francia köztársaság elnöke határkiigazítást ígért Magyarország számára. Felemlítette *Korányi Frigyes* báró azt a szenzációs tény is, hogy a trianoni békeszerződésben jelzett határokat a francia szenátus a mai napig sem hagyta jóvá. A francia jóváhagyás azért maradt el, mert a békeszerződés becikkelyezése alkalmával de *Monzie* szenátor bátran sikra szállt a magyar igazság mellett és felrátta a francia szenátus tagjainak lelkiismeretét. *Korányi Frigyes* báró a magyar revíziós mozgalom nagyjelentőségű munkájára hívta fel ezután a megjelentek figyelmét, majd pedig a diplomácia szerepéről beszélt. A világháborút — mondotta — a szövetséges hatalmak ellenünk pusztán ágyukkal és repülőgépekkel soha meg nem nyerték volna. Okos és ügyes propaganda szerezte meg hozzá a világ tulnyomó része tömegeinek hangulatát és politikájá vezetőinek közvéleményét. A diplomácia mellett a propaganda csinálta és döntötte el a világháborút s a propaganda diplomácia dönti el Európa jövőndő sorsát is.

Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbín varrógépek. Gramofonok és rádiók
kényelmes részlete. Alkatrészek nagyban árban. Friss
külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, lánç P 2.80-tól, stb. Nagy
javítóműhely. 1000 képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI, Teréz-kört 3/v.

A jegyzők sérelmei.

A jegyzők november hó 7-én tartották meg Budapesten, az OMGE nagyereményben idei országos közgyűlésüket, amelyen 4028 jegyző nevében és 27 vármegye képviselőjében 500 jegyző jelent meg. A közgyűlést Koncz János elnök nyitotta meg, aki hangsúlyozta, hogy ma is túlterhelik a falu társadalmi rendjének őrzését, ami nem szolgálja annak a hangulatnak a kialakítását, amelyre a faluban szükség van. A jegyzői kar a társadalmi rend őrzésének és a közszolgáltatások behajtásának két malomköve között őrlik és nem tudja pozícióját tartani. A jegyző a végső szerve a közigazgatásnak és minden gyűlése a falunak a jegyző felé fordul.

Kovács Sándor letényei főjegyző azoknak a jegyzőknek nevében szólalt fel, akik nem jöhettek el a közgyűlésre, mert nem kapták meg hónapok óta a fizetésüket, mert levonták azt a részüket a fizetésnek, amellyel Budapestre utazhattak volna, a megtakarított pénzüket pedig arra kell, hogy gyermekeiket neveltesse. A falu népe gyűlölettel tekint a jegyzőre, mint minden népszerűtlen intézkedés végrehajtójára.

Elhatározták ezután, hogy felirattal fordulnak az országgyűlés mindkét házához, a belügyminiszterhez és a pénzügyminiszterhez, amelyben kéri, hogy a X. fizetési osztályon túl ne vonjanak le a jegyzők illetményeiből, a föld után élvezett jövedelmekből annyi pengőt vonjanak le, ahány aranykorona a kataszteri tiszta jövedelem, továbbá biztosítsák a vármegyei fizetési alapok fizetőképességét, mert a jegyzői kar husz százaléka a fizetését a megyék és a községek már hat hónapja nem folyósították. Kéri továbbá, hogy a jegyzők részesülhessenek a pénzügyintézetek által folyósított kölcsönökben ugyanugy, mint az állami tisztviselők.

A közgyűlés elhatározta azt is, hogy a pénzügyminisztériumtól az adóbehajtás és adókezelés mai rendszerének változtatását kéri. Takács Mihály felszólalásában azt kérte, hogy a törpebirtokosok és a napszámosok között is állapítsák meg a létminimumot, mert akinek 100 pengő a családja eltartására az évi jövedelme, attól nem lehet 60 pengőt elszedni adóban. Kocska József és Deák István a nagyadózók adófizetési kedvezményei ellen szólalt fel.

Mihalovszky Tibor a belügyminiszter üzenetét tolmácsolta a jegyzőknek. Fel van hatalmazva annak a kijelentésére, hogy a jegyzői illetmények pontos folyósítására vonatkozó rendelet teljesen készen áll és mihelyt az államháztartás helyzete megengedi, legkésőbb január elején életbe is lép.

A közgyűlés után a jegyzők közös ebédre vettek részt.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

Hosszabb szünet után november hó 4-én kezdte meg a képviselőház üléseit. Almásy László házelnök bejelentései után Károlyi Gyula gróf miniszterelnök elmondotta beszédét az ország helyzetéről. (A beszédet lapunk vezető helyén közöljük. A szerkesztő.)

A miniszterelnök beszéde után, napirend előtt, F. Szabó Géza a biatorbágyi merénylettel kapcsolatban a biatorbágyi tüzoltók derekas munkáját és a magyar rendőrség páratlan teljesítményét tette szóvá. Somssich Antal gróf, ugyancsak a merénylettel kapcsolatban, a hősi halált halt vasuti alkalmazottakról emlékezett meg; különösen Morvay Lajos főmozdonyvezető érdemeit hangoztatta.

Buchinger Manó szocialista képviselő a statáriumrendelet visszavonását sürgette. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök kijelentette, hogy a statárium további fenntartását feltétlenül szükségesnek tartja és fenn is fogja tartani. Ne kövessen el senki olyan büncselekményt, amely statárium alá esik, akkor senkit sem érint a törvény hátrányosan.

Gaal Gaszton választási sérelmeket tett szóvá; felszólalására Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter válaszolt. Az ülés hátralévő részét napirendi vita töltötte ki.

A november hó 5-iki ülésen napirend előtt Brogli József a pécsi kőszénbánya munkásainak sztrájkját tette szóvá, majd Marschall Ferenc bejelentette, hogy a magyar állatexportőrök elhatározták kiviteli tevékenységük beszüntetését mindaddig, amíg a külföldi pénzzel való gazdálkodás terén megfelelő intézkedések nem történnek. Az osztrák állatviteli kontingens szerződéseellenes kezelése, de úgy az osztrák, mint a cseh viszonylatban a devizaforgalomban beállott zavarok miatt az állatex-

port ugyszólván teljesen megbémult. Az állatexport ma csőd előtt áll. Ennek elsősorban az az oka, hogy az osztrák szerződést a legteljesebb mértékben megsértették. Ehhez járul még, hogy az elszámolás körüli egyoldalú szempontok érvényesülnek az osztrákok részéről. A helyzet az, hogy a magyar állatexportőr Bécsben nem kapja meg schillingjeit és ha mégis megkapja, Budapesten nem tudja beváltani. Ez a helyzet áreséseket von maga után, például a sertés ára egy pengő harminc fillérről egy pengő három fillérré esett vissza. Mindehhez hozzájárul, hogy az utóbbi hónapokban a gazdák adóvisszatérítést nem kaptak. Szerinte a Magyar Nemzeti Banknak liberálisabban kell kezelnie a devizát, mert a gazdasági életet nem lehet tömkrétenni. A gazdasági életet teljesítőképessé kell tenni, mert az ország lehet Nemzeti Bank nélkül, de a Nemzeti Bank nem lehet az ország nélkül. Megemlítette még, hogy a mezőgazdaságnak az exportból származó valutát hivatalos úrfolyamon kell beszovaltatni, ami körülbelül 20—25 százalékos veszteséget jelent, úgy, hogy kiviteli illetékek is lehetne ezt nevezni. Ugyanakkor, ha a mezőgazdaság a Nemzeti Banktól takarmányi cikkek behozatalára kér engedelmet, a Nemzeti Bank elzárkózik, úgy, hogy tulajdonképpen kettős károsodás éri a mezőgazdaságot.

A földmivelségi miniszter az állatkivitel nehézségeiről.

Iványi Béla földmivelségi miniszter válaszában kijelentette, hogy reméli, hogy azok a devizaforgalmi nehézségek, amelyek elsősorban okozták az állatexportőrök elhatározását, a legrövidebb időn belül kiküszöbölhetők lesznek. Sajnos, az Ausztria felé irányuló állatkivitelünk bizonyos nehézségekbe ütközik. Mint magyar földmivelségi miniszter nem hajlandó szerződésben fennálló jogokat feladni. Mégis tekintettel a változott körülményekre, a kontingenst átmenetileg le kell szállítani bizonyos határidő kitűzésével, amikor a szerződésben megállapított heti hétszáz darabos kontingenst ismét vissza lehet állítani. Időközben kiegészítő intézkedések váltak szükségessé, amelyekre vonatkozóan tárgyalások indultak meg. Ezek a tárgyalások ma még folynak s remélhetően sikerül olyan megállapodást létesíteni, különösen a magyar szarvasmarha exportja tekintetében, hogy ez a gazdaközöségét ki fogja elégíteni. Ugyancsak bajok mutatkoztak a svájci állatkivitelben is hasonló okokból, úgy, hogy Svájc is azt kérte, hogy a kontingenst átmenetileg kétszázötven darabra szállítsuk le. Tekintettel a Sváccal való kapcsolat értékes voltára, abban a reményben tettünk itt is engedelmeket, hogy idővel barátságos alapon véglegesen rendezhetjük ezt a kérdést. Ugyancsak ez a helyzet Olaszországgal szemben is, mert Olaszország felvevőképessége szintén nagyon visszaesett, másrészt bizonyos belső intézkedések folytán az Olaszországba való huskivitelünk lecsökkent. Ezzel szemben például Csehországba ideiglenes megállapodásunk alapján hetenként közel kétezer darab sertést tudunk kivinni és az ez év végén lejárt megállapodást remélhetően sikerül kereskedelmi szerződéssel megváltani, amellyel biztosítani tudjuk sertés-kivitelünk ottani jövedelmezőségét.

— Legyen meggyőződve a magyar mezőgazdaság, hogy min-

A német hadsereg a szülőkölődéért.

Berlinben a német hadsereg osztagai kocsival járkálják be az utcákat és a szülőkölődők számára adományokat gyűjtenek.

den igyekezettel azon leszek, hogy úgy az osztrák, mint az olasz és svájci vonatkozásban mindazokat a nagy érdekeket, amelyek a mezőgazdasághoz és állattenyésztéshez fűződnek, a legmesszebbmenően képviseljem. De ne felejtsek el, hogy a deviza-forgalom tekintetében óriási nehézségek vannak és ezek összefüggésben állanak az állattenyésztés kiviteli problémáival. Hiszem azonban, hogy a Magyar Nemzeti Bank átérzi azt a fontos szerepet, amelyet neki a magyar mezőgazdaság érdekében el kell látnia és remélhető, hogy éppen a Nemzetközi Fizetések Bankja révén ugyiszólván az összes érdekelt államok között egy kliring-forgalom biztosítására megindult mozgalom és beavatkozás folytán biztosítani fogják azt a lehetőséget, hogy állattalakkal a külföldi piacokat továbbra is felkereshessük és állattalakat értékesíthessük.

Ezután Zsitray Tibor igazságügyminiszter benyújtotta az oroszairól szóló törvényjavaslatot, majd megszavazták az országgyűlési képviselők és a Ház választott tisztriselői fizetések leszállítását.

A Ház november hó 6-án, 7-én, 8-án és 9-én nem tartott ülést. A november hó 10-iki ülésen megkezdették a népszövetségi jelentés vitáját.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Német-francia tárgyalások. Laval francia miniszterelnök Amerikából való visszaérkezése után nyomban tanácskozással kezdett Hoesch dr. párisi német nagykövettel a jövőteli kérdés végleges rendezéséről, mely időszereit lesz a Hoover-memorandum megszűnése után. A franciák ismét a Young fizetési tervet kívánják alkalmazni, a németek azonban ellenzik ezt a megoldást.

A japán-kínai viszályból háboru lesz. A kínai katonaság, mely eddig csak védekezésre és kisebb esetpattokra szorítkozott, Észak-Mandzsuriában ellentámadásba ment át. A csata egy vasúti híd birtokáért folyt. A japánok visszaverték a támadást és a hidat birtokukban tartják. Mindkét részről számos halott van. A kínai kormány újabb jegyzéket intézett a Népszövetséghez, melyben arra kéri, hogy tegyen lépéseket a japán csapatok támadó eljárásának beszüntetésére, mert ellenkező esetben a lehető legsúlyosabb következményekre kerül sor. A Népszövetség tanácsa legközelebb összeül, ezuttal nem Genfben, hanem Briand tanácselnök kérésére, Párisban.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Rendelet a hazai kendertermelés előnyben részesítéséről.

Keresztes-Fischer Béla belügyminiszter körrendeletet adott ki a hazai kendertermelés érvényesülése érdekében. A belügyminiszter elrendeli, hogy a jövőben a versenytárgyalások hirdetményeiben elő kell írni, hogy az ajánlattevők nyilatkozni tartoznak afelől, hogy a szállítandó cikkek hazai vagy külföldi termelésű kenderből készült kenderfonalakkal állítatnak elő. Abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy hazai termelésű kenderből előállított árukat tett ajánlatok legalább is nem drágábbak a külföldi kenderből előállított árukat tett ajánlatoknál, úgy olyan cikkek szállítását kell kikötni, melyek hazai kenderből készülnek. A felhasználandó kenderanyag hazai voltát bizonyíthatóan igazolni kell. A belügyminiszternek ez a rendelete alkalmas arra, hogy a hazai kendertermelést fokozza s hogy mindnagyobb kendertermés elhelyezését tegye lehetővé.

Világhírű Hicó gyermekkosci nagybani árban, bórdalal, ernyővel sülyeszthető P. 46.—
faoldalal, ernyővel sülyeszthető P. 65.—
angol modern kocsi P. 75.—; 80.—; 90.— 98.—
játék babakocsi erős sport P. 5.— 6.—
játék babakocsi ernyővel P. 9.— 10.80
finom babakocsi P. 17.—
gyermektricikl. 3-5 éves gyermekeknek, elől nagy kerékkel, P. 17.—
állítható nyereggel, kisebb P. 15.—, nagyobb P. 17.—
gyermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott P. 40.—
láncajtással P. 50.—

Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-kört 3/v.

Somogy megye a mezőgazdaságért.

Somogy megye törvényhatósági bizottsága november hó 3-án tartotta negyedévi közgyűlését, amelyen Stefaics Pál alispán bejelentette, hogy Szapáry Lajos gróf főispán beiktatását Kaposvártól, november hó 12-én tartják meg. Több hozzászólás után Hoyos Miksa gróf kamarai elnök kérte a törvényhatóságot, hogy az egész mezőgazdaság érdekében írjon fel a megye a kormányhoz. Az alispán bejelentette, hogy a vármegye vezetősége a közelmúltban eljár a bankoknál és a pénzügyigazgatóságnál abban az ügyben, hogy a megszorult gazdálkkal szemben méltányos bánásmódot tanúsítsanak.

A gazdasági cselédek védelme.

A gazdasági cselédek szolgálati, felmondási és szegődési viszonyaira vonatkozó szabályrendeletet Komárom—Esztergom megye törvényhatósága a cselédek javára úgy módosította, hogy ez év novemberében a gazdasági cselédeknek felmondani nem lehet. A gazda és cseléd közötti jogviszony csakis a jövő év március végével szüntethető meg, mert tél idején nem szabad kitenni a cselédet a viszontagságoknak.

Mit várnak a gazdák a tejrrendeletlől.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tejrrendelést tartott, amelyen Konkoly-Thege Sándor dr. főtitkár ismertette a legutóbb kiadott tejrrendeletet (lapunk mult heti számában ismertettük, A szerkesztő.) és rámutatott azokra a kérdésekre, amelyekre nézve a rendelet most készülő végrehajtási utasítása szempontjából a gazdáknak véleményét kell mondani. Gondoskodni kell egyrészt a rendelkezések következtében esetleg eladatlanul maradó tejek megfelelő elhelyezéséről, másrészt nemcsak az árak, hanem az egyes termelőkől megvett tejennyiségégek tekintetében is megoldást és biztosítékot kell szerezni. Ezenkívül a vidéken értékesülő és feldolgozásra kerülő tejek értékesítésének az előmozdítására is gondolni kell. A felszólalók a rendelettel a tejpiac rendezését és különösen viszontelárusítói jutalékok és egyéző közvetítő költségek csökkentése révén a termelői és fogyasztói érdekek egyidejű megvédését remélik. Kifejezésre jutott az a kívánság, hogy a földmívelésügyi miniszter a rendelet alapján a termelők részére legalább a mult évi termelői tejrakat biztosítsa. Részletesen foglalkozott továbbá a bizottság a tejjüket a fővárosi piacon közvetlenül eladó termelők jövőbeni tejtértékesítésének kérdésével és kívánatosnak mondotta, hogy a rendelet végrehajtása szerzett jogokat lehetőleg ne sértsen. Ezeknek a kérdéseknek a részletes megvitatása céljából a bizottság az érdekeltektől pestkönyeki termelők bevonásával külön megbeszélést tartott.

A világ idei buzatermése 4.5 százalékkal marad el a tavalyi mellett.

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet októberi jelentése szerint Európa buzatermése az idén millió métermázsában 298.4, az előző évi 299.3 és az 1925/26—1929/30. öt évi átlagos 278.9-el szemben. Az amerikai (Kanada, U. S. A. és Mexikó) termést 318.7-ra becsülik, tehát 8 százalékkal kisebbnek veszik, mint az előző évben és 7.3 százalékkal kisebbnek, mint az utolsó öt év átlagában. A világ buzatermését 771.1 millió métermázsára becsülik a mult évi 807.2-vel szemben, ami 4.5 százalékos csökkenésnek felel meg.

Ne bélyegezzük meg a marhákat combjukon!

Az állatvásárokon gyakran olyan állatokat hajtottak fel, amelyeket a gazdájuk combjukon beégetett jellel látott el. Mint-hogy az ilyen szarvasmarhák bőre a beégetés következtében jóval kevesebbet ér, ezért a földmívelésügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, amelyben főlhívja őket arra, hogy figyelmeztessék a gazdálközségeket a nyersbőröknek az állatok bélyegzéséből eredő értékesítésére. A földmívelésügyi miniszter a rendeletben közli, hogy az állatok megjelölését a jövőben fülkarikával, vagy pedig szarvsütéssel végezzék.

Jobb a must, mint amilyenek várták.

Váratlan öröm érte a nehéz világban szüretelő szőlőgazdákat, mert az ország több helyén megállapították, hogy a mustok sokkal jobbak lettek, mint amilyenek várták. Eger környékén a huszonegy-huszonhat fokos must nem ritka. Okolcsányi Imre alispán szőlője pedig harminc fokos mustot adott. Szakértők véleménye szerint az ideai mustból olyan minőségű bor lesz, amelyre már rég nem volt példa. Tolnamegyében már befejeződött a szüretelés és az eredmény leg-több helyen várakozáson felül sikerült.

Kétszáznegyvenezer hektoliter szeszt termelhet az ország.

A pénzügyminisztérium legutóbbi rendeletet bocsátott ki, amelyben az 1931—32. évi termelési időszak szeszmenyiségét *kétszáznegyvenezer hektoliterben* állapította meg. A rendelet értelmében a fogyasztási adó alá eső ipari és mezőgazdasági szeszfőzdek 1931 szeptember 1-től 1932 augusztus 31-ig termelhetik az engedélyezett mennyiséget.

Mussolini adománya a magyar inségakciónak.

Benito *Mussolini* olasz miniszterelnök november hó 4-én Mario *Arlotta* budapesti olasz követ utján tizezer lirát küldött a kormányzó né nyomorenyhító akciója javára. Az olasz miniszterelnök adománya mélyen meghatotta az egész magyar társadalmat, mely ebben az adományban is az olasz és magyar nemzet között fennálló szoros kapcsolat megerősítését látja.

Hösiemlék Somogyfajszon. Somogyfajsz községben a napok-

ban bensőséges ünnepség keretében avatták föl a község huszonegy hősi halottjának emléktábláját. Reggel *Berkényes* István plébános ünnepi szentmisét mondott, majd a közönség az emlékmű elé vonult, ahol *Igmándy* Aladár dr. országgyűlési képviselő beszélt.

Borah szenátort üdvözi a magyar társadalom.

Borah szenátornak, az amerikai külügyi bizottság elnökének, *Laval* francia miniszterelnök látogatásával kapcsolatban a trianoni békeszerződés revíziója mellett tett nyilatkozata mély hatást gyakorolt az egész magyar közvéleményre. A magyar társadalom a szenátort a revízió mellett való határozott állásfoglalásáért levelekben s táviratokban üdvözi, így akarván leróni háláját nagy pártfogójával szemben. A *Magyar Revíziós Liga*, amely elsőnek üdvözlötte *Borah* szenátort, felkéri az összes magyarországi egyesületeket, községeket és városokat, hogy *ők is táviratokban és levelekben köszöntsék a nagy amerikai államférfiut*. *Borah* szenátor angol címe a következő: *Mr. William, H. Borah, Senator of the United States, Chairman of the Foreign Relations Committee, Washington U. S. A.* A *Revíziós Liga* az üdvözlő levelek és táviratok angolra való fordítását ingyen elvégzi.

A *Magyar Lengyel Kereskedelmi Kamara* október 22-én. fennállásának tizedik évfordulóján, jubiláris közgyűlést tartott. Ez alkalommal a lengyel kormányfő megbízásából a lengyel követ átnyújtotta dr. *Staub* Elemér ny. államtitkárnak a Mezőgazdasági Kiviteli Intézet vezérigazgatójának, valamint *Mauthner* Alfréd kir. gazdasági főtanácsosnak a *Mauthner* Ödön magtermelő és magkereskedelmi r. t. vezérigazgatójának a „*Polonie Rostituta*” rendjel parancsnoki keresztjét.

A *síron gyújtott gyertyától megégett egy kisleány*. Minden-szentek ünnepén a díszgyőri temetőben *Berki* István földmives hat éves Erzsébet nevű kisleánya édesanyja sírjánál gyertyát gyújtott. A gyertya lángjától tüzet fogott a kisleány ruhája és pillanatok alatt lángba borult. A kisleány súlyos égési sebeket szenvedett, úgy hogy azonnal kórházba kellett szállítani. *Berki Erzsike* a miskolci kórházban sebesülésébe belehalt.

Földrengés Magyarországon. Október hó 31-én. délután *Vác* környékén földrengés volt. A földlökéseket Nógrád és Hont vármegye több helységében érezték: *Nagymaroson* a föld lökés-szerű rázkódással ingott meg, az ablakok megrörentek és a lakásokban lévő butorok elmozdultak. A földrengést *Esztergom-ban* néhány perccel át. észlelték. A *Bérszönyben* erősebben lehetett érezni a földrengést s a járókelők a földlökések következtében megtántorodtak. Néhány ház kéménye megrongálódott. A földrengés a budapesti földrengéstani obszervatórium készülékei is jelezték.

A *vér fölfrissítése* céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „*Ferenc József*” keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi „*Ferenc József*” viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtítja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A „*Ferenc József*” keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése november hó 30-án lejár, hogy a mellékelt befizetési lapon az előfizetési díjakat hozzánk juttatni sziveskedjenek, ne hogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

negyedévre	. 2 P
félévre	. 4 P
egész évre	. 8 P

Mutatványszámot — levelezőlap kérésre — ingyen küld a
KIADÓHIVATAL.

Schandl Károly Genfbe utazott. *Schandl* Károly dr. nyugalmazott államtitkár, az Országos Központi Hitel-szövetkezet alelnök-vezérigazgatója, országgyűlési képviselő, november hó 5-én a *Népszövetség* szövetkezetközi bizottságának genfi üléséhez Genfbe utazott. *Schandl* Károly dr. november hó 14-én tér vissza Budapestre.

Tisza István gróf emléke. A *Tisza István Társaskör* tagjai *Tisza* István gróf tragikus halálának tizenharmadik évfordulóján, október hó 31-én, Budapesten emlékünnepet tartottak. Az emlékünnepen, melyen közéletünk számos kiválósága megjelent, *Berzeviczy* Albert elnök megnyitója után *Niamessny* Mihály országgyűlési képviselő tartott emlékbeszédet.

Tizenhat évi fogság után haza akar jönni egy magyar hadifogoly. *Béni* Ernő kiskunhalasi gazdálkodó még a világháború első évében bevonult és az orosz harcra ténnyel hadifogságba esett. A gazdálkodó eleinte többször adott hírt magáról, később azonban elmaradtak a levelei. Most tizenhat év után *Krasnojarszkból* levél érkezett Bénitől, amelyben azt írja, hogy a hadifogságban megnősült s négy fia van, akik jól beszélnék magyarul. A gazdálkodó levelében kéri hozzátartozóit, hogy segítsék elő hazatérését. *Béni* levelében megemlíti még, hogy *Krasnojarsz*k környékén több száz magyar hadifogoly él, akik mindegyike haza szeretne jönni.

Bordatörést szenvedett a szufolt villamos. *Göde* János 55 éves nyugalmazott miniszteri tanácsos Halottak-napján egy budapesti villamoson bordatörést szenvedett. A miniszteri tanácsos az új Köztemetőben járt s visszafelé jövet, villamoson tette meg az utat a városba. A villamoskocsin annyit utas volt, hogy nagy tolongásban összehúzódtak és bordatörést szenvedett. *Göde* Jánost súlyos sérüléssel a Szent István-kórházban vették ápolás alá.

Kegyelmet kapott a halálra ítélt Laki István. A gyulai törvényszék statáriális tanácsa a közelmúltban — mint jelentették — kötél általi halálra ítélt *Laki* István földmivest, aki az orosházi motorosvonat ellen merényletet kísérelt meg. A bíróság a bűnpör iratait az igazságügyminisztérium utján *Horthy* Miklós Kormányzó Ur elé terjesztette kegyelem végett. A Kormányzó Ur november hó 7-én döntött *Laki* István ügyében és a *kiszabott halál-büntetést kegyelemből életfogytig tartó fegyházra változtatta* át.

Megölte a csecsemőt az eltörött ostornyél. *Lantos* Ferenc kiskunfélegyházi gazdálkodó veszekedés hevében ostort emelt feleségére s az ostor nyelével olyan erővel vágott az asszonyra, hogy az ostornyél eltörött és a *nyélárány hegyével a balesében fekvő öthónapos csecsemő fejébe fúródott*. A kisgyermek azonnal meghalt. A szerencsétlenség után a szülők a rendőrségen bejelentették kisgyermekük borzalmas halálát. Az apa ellen büntető eljárás indult.

Visszanyeri fiatalkori eredeti hajszinét, ha az „*Ibis*” keleti hajfijító regenerátort használja. *Okvetlen próbálja meg, 5—6 nap alatt bujassának, szakállának visszaadja eredeti természetes színét*. Itt az a földolgo, hogy *nem festék, nem ártalmas*. A hajhagymát életre kelti és a haj eredeti színét nyeri vissza. Például, ha valakinek szőke haja volt, az szőke lesz, ha barna volt, barna lesz és így tovább. Tegyen egy próbát és rendeljen egy üveggel, hálás lesz érte. A *Vasárnap*-ra való hivatkozás mellett, kedvezményben részesül. Megrendelhető: *Vellner Herkules-drogéria*, Budapest, Kálvin-tér 5. szám. Postai csomagokat utánvét mellett szállít.

A SÁTÁN

▼ REGÉNY

▲ IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(9. közlemény.)

A többi már könnyű munka volt.

Pat előszedte a kabátja belésébe varrt apró késecskét és pillanatok alatt a lábát béklyózó kötélkeket is elvágta. Szabadon mozoghatott. Eppen ideje volt. Már a derekáig ért a víz . . .

VII. FEJEZET.

Jimmy detektív lesz.

Pat a szabadságát visszanyert lélek boldogságával nagyot nyújtzkodott, azután gondosan összegöngyölytette a testéről lefejtett köteleket és zsebredugta.

— Egyelőre ez az egyetlen fegyverem, — gondolta — talán még szükség lesz rá, hiszen a tapasztalatok alapján nem a legbarátságosabb hely ez, ahol most vagyok.

Annyiszor csalthatatlannak bizonyult ösztöne azt sugta, hogy a „Gyehenna“ pincéjében van. Minden bizonnyal a Hudson közelében kell lennie, a pincébe ömlő viz azt bizonyítja, hogy a folyó nem lehet messze . . . Hogy éppen a Gyehennára gondolt, azt azzal tudta csak megmagyarázni maga előtt, hogy — a Gyehennáról minden rosszat fel lehetett tenni. Megbizott az ösztönében, az pedig azt sugta neki, hogy feltevése helyes.

Persze, jó lett volna tudni azt is, hogy mióta van itt, mennyi ideig feküdt eszméletlenül s hogy este, vagy reggel van-e? De órája hiányzott s a helyzet olyan volt, hogy a csillagos éjről sem tájékozódhatott. Az óráját a gyomra helyettesítette. Éhséget nem érzett, ez tehát azt bizonyította, hogy nem mulhatott el sok idő.

De mindennél fontosabb és sürgősebb volt, hogy kiszabaduljon ebből a „nedves“ pincéből. Hogy a szabadulás lehetősége megvan, azt kétségtelennek tartotta, hiszen ha ide került, akkor van ut arra is, hogy kikerüljön innen. Persze, meg is kell találni ezt az utat . . .

Ez új — s a körülményeknek megfelelően — nehéz feladat volt, ami annyit jelentett, hogy Pat szivesen vállalta. Szerette feltörni a kemény diókat . . . Ez pedig igazán kemény dió volt . . .

Azzal a fallal szemben kereste a kijárást, amelyen Styx professzor arca megjelent, Pat nem volt babonás, tudta, hogy kódjatekkal, laterna magicával próbálták megijeszteni. Könnyű volt megállapítani, honnan vetítették Styx professzor képét, — ott nyilván kell lennie.

De ez a nyílás tulságosan magas volt, Pat nem érthette el. Nem maradt más hátra, meg kellett várni, míg a víz olyan magasra emelkedik, hogy uszva elérheti a szabadulás útját.

Jó uszó volt, órákig is fenn tudta tartani magát, ez tehát nem jelentett nehézséget. Megvárta, míg nyakáig

nőtt a víz, akkor azután elfeküdt a tetején. De óvatos volt; néhány segélykiáltást hallatott, hörgött, bugyborékol egy keveset, mintha fuldokolna, azután elcsendesedett. Zajtalan tempókkal uszta körül a pincehelyiséget s köröskörül kitapogatta a falakat.

Ugy ment minden, mint a karikacsapás. A Styx professzor képét tükröző fallal szemközt keskeny hasadékot tapogatott ki a hatalmas kőköcskék között. Végtelen türelmet kívánó pontossággal az ujjahegyével végignyomkodta a kőköcska minden pontját, hogy megtalálhassa a szabadulás nyitját.

Egyszerre csak érezte, hogy a fal megmozdul, rés támad, még pedig akkora, hogy a teste keresztül bujhat rajta. Habozás nélkül feltornázta magát és belebujt a vaksötét nyílásba. Néhány másodperc múlva már megállapíthatta, hogy valamilyen folyosóba jutott, mely olyan tágas volt, hogy felállhatott.

Zsebéből előszedte a kötelet és jól összecsavarta. A vizes kötélzet elég súlyos volt ahhoz, hogy érezhető ütest lehessen mérni vele. Kész fegyver volt és nesztelenül működhetett, ha a szükség úgy kívánta.

Pat megindult a folyosón. Ázott ürgének érezte magát, a jókedve azonban „szárazon maradt.“

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November hó 15-én, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Fegyvernek, Szabad-szállás. — **Lóvásár:** Budapest. — **Kirakodóvásár:** Gyoma, Makó, Szegvár.

November hó 16-án, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Gyöngyös, Hajdu-böszörmény, Halászi (sertésvásár bizonytalan), Heves, János-háza, Jászládány, Kocsér, Kóka, Lovászpata, Mátészalka, Nagyatád (sertésvásár bizonytalan), Nógrád, Sárbogárd, Sopron, Szekszárd, Szigetvár (sertésvásár bizonytalan), Szöny (sertés-vásár bizonytalan), Tiszszentimre. — **Ló-, marha- és sertés-vásár:** Lőrinci, Solt. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagyrákos, Pöleske. — **Kirakodóvásár:** Tatabánya.

November hó 17-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Gely, Sóskut. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsodnádasd. — **Kirakodóvásár:** Lőrinci, Solt.

November hó 18-án, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Balmazújváros, Hegy-falu (sertésvásár bizonytalan), Hőgyész (sertésvásár bizonytalan), Kiskunhalas, Vértesacsa. — **Ló- és marhavásár:** Bajna.

November hó 19-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alesut, Bódvaszilás, Háromfa, Kecskenét, Pátka, Rédcis (sertésvásár bizonytalan), Somogyzil (sertésvásár bizonytalan), Sümeg, Ujfehértó. — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Cellőmők. — **Kirakodóvásár:** Bajna.

November hó 20-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Csenger, Csurgó (sertésvásár bizonytalan). — **Ló-, marha- és sertésvásár:** Békés. — **Kirakodóvásár:** Kecskenét.

November hó 21-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Endrőd — **Kirakodó-vásár:** Békés.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszeri,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

REJTVÉNYEK TANÁCSADÓ

1. Szórejtvény.

m K Ö D am

(Beküldte Almásy Ferenc Püskiről.)

2. Szórejtvény.

megbántás vásárol
(é=e) (e=é)

(Beküldte Kún Etus Porcsabmáról.)

3. Szórejtvény.

A Z

O

(Beküldte ifj. Kántor Albert Dögéről.)

4. Szórejtvény.

gondoz Ó gyarapodik

(Beküldte Vörös Vince Kishícsédről.)

5. Pontrejtvény.

D . s . z . a . g

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

6. Szórejtvény.

rézgálic teasütemény nagy hőség
(-sz) h=t

(Beküldte Szily Mariska Baranyaszentlőrincről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával az 50-ik számban közöljük.

A 44-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Százados.** 2. Szórejtvény: **Középdöntő.**
3. Szórejtvény: **Szertárnok.** 4. Szórejtvény: **Párkány.** 5. Szórejtvény: **Dombóvár.** 6. Pontrejtvény: **Szép az élet párosan.**

Helyesen megfejtették: Gábor Hidikó, Salacz Gyula, Gachal Annuska, Kisgergely Ilonka, Keskés Béla, Nagy Erzsébet, Kovács Péter, Kerék István, Barta László, Bernát József, Bertalan Ilonka, Földes Pál, Szóke Bálint, Dénes András, Balázs József, Dömötör Jóska.

Jutalomkönyvet nyertek: Kisgergely Ilonka (Felsőhangony) és Salacz Gyula (Dusnok).

A 45-ik számban megjelent rejtvények megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

MEZOGAZDASÁGI MUNKAPIAC

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda. (M. kir. földművelésügyi minisztérium, Budapest, Kossuth Lajos-tér 11. szám, II. em. 207. sz.) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

Szuhányi Ferenc csengeri gazdásága intézősége 1932. jan. 1-re egy nős ikonvencios gyümölcs-, virág- és konyhakertészt, Csenger, (Pest vm.) — *Dr. Holczler Gyula* felsőtanyai gazdásága részére egy családos szőlőkezelő-vincellért, Szeged, (Széchenyi-tér 2.) — *Rieger Lajos* gazdásága egy traktorkezelőt, homoki talajhoz és gyakorlattal bírót, (Ócsa, Pest vm. Rieger-tanya). — *Gál Jenő* egy éves gazd. cselédet, ki faragáshoz ért. Lakás, mosás, ételmeztetés, évi 300 pengő, (Budapest, I. Istenhegy, Konkoly-Thege Miklós-ut).

Kérdés: 1. Házat akarok építtetni, terveim már készen vannak. Szeretném, ha a terveket hozzáértő építész vizsgálná meg. Hová forduljak? 2. Ugy hallottam, hogy mozgalmat indítottak a zsidóváltásuk megtérítésére. A mozgalomnak már lapja is van, hol kapható? (G. P. Gyöngyös). — **Felelet:** 1. Forduljon László József építész-mérnökhöz, Budapest V., Báthory-utca 24., Faluszöveiség. Lapunkra való hivatkozással méltányos tiszteletdíj fejében felülvizsgálja tervét. 2. A mozgalom vezetője Székely Nándor dr. iskolaigazgató. Tessék ő hozzá fordulni. Címe: Mária kongregáció, (Budapest VIII., Horánszky-utca 10.). A lap címe, úgy tudjuk, „Uj messiás”.

Kérdés: 1. Hol lehet kapni magyar-német szótárt és mi az ára? 2. Hol kaphatók nyultenyésztésről szóló könyvet? (E. J. Soltradt kert). — **Felelet:** 1. Kelemen: „Magyar-német zsebszótár”, ára 4 pengő 50 fillér. Winkler: „Házinyultenyésztés” című könyv ára 1 pengő 20 fillér. Andrásovits G.: „Házinyultenyésztés és értékesítés”, ára 2 pengő 40 fillér. A fenti könyvek kiadóhivatalunkban kaphatók.

Kérdés: Sertéshizláláshoz milyen takarmányt használjak: másodosztályú búzát, vagy pedig tiszta árpa? (Sz. M., Füzessgyarmat). — **Felelet:** Az árpa jobb a hizláláshoz, mint a buza.

Kérdés: 1. Hol van altisztképző iskola Magyarországon, Olaszországban és Franciaországban? 2. Mennyibe kerül az utlevél Olasz- és Franciaországba? 3. Hol van Sopron vármegye csepregi járásának kerületi csendőrpáncsnoksága és csendőriskolája? (Sz. V. Nagygeresd). — **Felelet:** 1. Magyarországon Jutason (Veszprém megye) van altisztképző iskola, melynek címe: „Magyar Királyi Kínizsi Pál Honvéd Altisztképző Intézet”. Az olasz és a francia altiszt iskoláktól felvilágosítást kaphat az olasz és francia követségtől. 2. Az utlevél ára szegénységi bizonyítvány alapján összesen 2 pengő. 3. Cseprek a harmadik csendőrkérelleti páncsnokság alá tartozik, amely Szombathelyen van. A járás osztálypáncsnoksága, továbbá a csendőriskola Sopronban van.

Kérdés: Az orvosok cukorbeteg miatt „Graham”-kenyeret ajánlottak nekem. Hogyan lehet az ilyen kenyeret otthon elkészíteni? (B. F. Jászódsza). — **Felelet:** A kérdézet kenyeret odaahaza nem igen lehet elkészíteni, készen megkaphatja bármelyik nagyobb sütiüzemben. Budapesten például Steiner József és fia IX., Vámház-körút 9. Glásner Ede Részvénytársaság V., Lipót-körút 6., ahol orvosi rendelvénynek megfelelően úgynevezett levegőkenyeret is kaphat.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 9-én.)

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik, Budapesten.

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 11.40—11.85, 78 kg-os 11.55—12, 79 kg-os 11.70—12.15, 80 kg-os 11.80—12.20, felsőtiszai, 77 kg-os 10.75—10.95, 78 kg-os 10.95—11.10, 79 kg-os 11.05—11.25, 80 kg-os 11.10—11.30, fejérmegyei és dunántúli, 77 kg-os 10.80—11, 78 kg-os 10.95—11.15, 79 kg-os 11.10—11.30, 80 kg-os 11.15—11.35, pestvidéki, 77 kg-os 10.95—11.15, 78 kg-os 10.11—11.30, 79 kg-os 11.25—11.45, 80 kg-os 11.30—11.50, bácskai, 77 kg-os 10.90—11.20, 78 kg-os 11.05—11.25, 79 kg-os 11.20—11.40, 80 kg-os 11.25—11.45. — *Rozs*, pestvidéki és egyéb 11.80—12, árpa, takarmány, elsőrendű 17—17.25,

Ki jár ma már ősz fejfel?

Okvetlen próbálja meg! 5-6 nap alatt

ŐSZHAJÁNAK, bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes **„IBIS”** kelöti hajlíjtó regeszínét, ha az **„IBIS”** kerátort használja! **Nem festék, nem ártalmas.** Egy üveggel **1.20, 1.60 P.** Postai csomagokat utánvél mellett azonnal küldünk.

Főraktár: **VELLNER Herkules Drogéria,** Budapest, Kálvin-tér 5. sz. Telefon: Aut. 847-80.

másodrendű 16.50—16.75, felvidéki sörárpa 19.50—23, egyéb sörárpa 18—18.50, zab, elsőrendű 19.25—19.50, másodrendű 18.90—19, tenyéri, tiszai 13—13.25, egyéb 12.75—13 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza decembeire 10.94—10.96, márciusra 11.98—11.99, rozs márciusra 13.60—13.65, tenyéri májusra 13.76—13.80 pengő métermázsánként.

A készárúpiac és határidőpiac gonaárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) Az elmúlt hét üzletileg inkább csendes volt. Lőheremagból csak kisebb tételek kerültek piacra. Ára javult, miután a külföldi kereslet élénkebb. Lucernamag lanya, termelői részéről a kínálat fokozódott, különösen barna, azott minőségekben; külföldi érdeklődés csak elsőrendű világosszínű áru iránt mutatkozik. **Tavaszi búkköny:** A termék mennyiségileg közepesen aluli, a piacra került néhány tétel szilárd irányzatnál könnyen talált vevőre. **Baltacimmag:** Csekély kínálat mellett szilárd. A budapesti áru- és értéktörzse hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersáruért, budapesti paritásban: Káposztarepce 21—22, köles vörös 14.50—15.50, köles egyéb 14—14.50, lucerna arankás 68—75, lőhera arankás 120—130, lenmag elsőrendű 22—22.50, lenmag másodrendű 21.50—22, kek mák 63—64, Viktória-borsó 20—26, zöld (Express) borsó 18—21, kisművi lense 26—34, nagyszemű lense 37—45 pengő.

Liszt. A nyílt piacon: Buzadar 44—48, duplanullás finom tisztított 38—42, nullás 38—42, kettős főzöliszt 36—38, négyes kenyérliszt 34—36 fillér kilogrammonként.

Abrahtakarmánypiac. Árpakorpa 13, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12, buzakonkoly 12, konkolydara 12.50, lenmagpogácsa 20, napraforgópogácsa 18, repcepogácsa 13, rozskonkoly 12, rozskorpa 11, rozsocsu 10, rozstakarmányliszt 14.75, szójabab-pogácsaliszt nagyban 26, szójabab-pogácsaliszt kicsiben 28, tökmagpogácsa 20 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 8.50—9.50, réti széna, harmadrendű, csomogalásra 6—7.50, muharszéna 9—10.50, lucerna széna 10, lucerna és muharkeverék 9.50, zabosbúkkönyszéna 9.50, alomszalma, elsőrendű 5—5.20, alomszalma, másodrendű 4—4.50 pengő métermázsánként.

Cirokszakál, takaró szalma átlagárban 14—16, héls szalma átlagárban 8 P métermázsánként. — **Ciroknyag** 8.50 P métermázsánként.

Borjувásár. Élő belföldi szopós borjúk: elsőrendű 0.73—0.84, kivételesen 0.92, másodrendű 0.56—0.72 P kilogrammonként élőszuliban.

Juhvásár. Kiverő és anyajuh 0.24—0.34 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű jármosökrök (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.62—0.64, 1½—2 éves üszök 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61, fiatal, friss fejés tehén 0.85—0.95 pengő kilogrammonként.

Lóvásár. Csikó 30—55, igaz kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 150—100, igaz kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 130—300, szamar 33—46, alárendelt minőségű lovak 20—125, vágólovak 15—175 pengő darabonként.

Vágómarhavasár. Ökör, közép 54, gyenge 44—47, tehén, legjobb 60—65, közép 39—54, gyenge 36—38, csontozni való 24—26 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 70—102, közepes 102—110, nehéz 110—118, prima keresztetett 112—118 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Husvásár. **Marhahús a nyílt piacon:** Rostélyos, vastag hátszín, felső, fehér pestyene, hosszú, gombolyú felső 160—280, fartó, lapocka, puha hátszín 140—280, szegye, dagadó 100—180, gulyásnak való 100—160 fillér kilogrammonként. — **Borjувás:** Felszeletelt comb 240—30, sütnivaló 100—320, pörköltnek való 100—200 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 140—200, gerinc 100—160, lapocka 100—160, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — **Sertés-hús:** Friss karaj 200—280, friss comb, tarja, lapocka 176—200, friss oldalas 170—190, füstölt sertésbűs, helybéli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—320, vidéki 240—320, olvasztani való szalonna 164—190, sózott kenyérszalonna 200—220, füstölt 200—240, háj 170—190, zsíros tepertő 200—240, helybéli sertészsír 180—196 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacon: Tyúk 180—320, csirke 90—240, ruca 180—220, pulyka 250—400 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyúk 160—220, csirke 160—280, hizott ruca 160—180, sovány 130—140, lud, hizott 150—180, sovány 140, pulyka, hizott 160—200, sovány 140—150, ludmáj 300—600, ludzsír és háj 200—240 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 13—14, főzötojás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacon: Nyul, borbén darabonként 200—400, kitéjtve bőr nélkül 140—150, szarvascomb 200—260, gerinc 300—400,

lapocka 100—160, többi része 60—100, őzgerinc 500—600, comb 280—300, többi része 60—100, vaddisznógerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—150 fillér kilogrammonként, fácán 200—300, fogoly 100—160 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacon: Harsca 300—500, csuka 200—280, ponty 150—200, kárász 100—140, csomóp 60—200 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Polyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacon: Teljestej 28—36, lefőlözött 16, aludttej 100, tejszín 260—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj, tömbben 280—320, 10 dekás csomagolásban 320—420, főzővaj 220—280, szedett vidéki 220—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—70, juhtúró 180—240, keverttúró 140—200, juhsajt 220—240, sajt, ementáli, haza 320—440, trappista, hazai 200—320 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacon: Lencse 28—80, borsó, hántolt, feles 40—80, bab, fehér, aprószemű 28—32, nagyszemű 40—100, színes 36—38, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacon: Sárgarépa csomója 4—16, petrezselyem zöldjével csomója 4—16, zeller zöldjével darabja 3—20, zeller kilogrammja 26—40, petrezselyem kilogrammonként 12—18, kalarábé darabja 2—8, kevert zöldség 14—18, kalarábé őszifajta 16—20, karfiol 26—50, vöröshagyma makói 36—40, közönséges 32—38, fehérrepa savanyított 46—50, cékla 14—24, fejeskáposzta hazai 8—14, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 14—24, kelbimbó 70—100, vöröskáposzta hazai 18—30, fejesaláta hazai 4—14, fodrossaláta hazai darabonként 17—30, galambbegysaláta 140—200, torna hazai 40—140, ősi rózsaburgonya 12—16, nyári rózsá 16—18, Ella 10—12, közönséges 18—24, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 240—400, szárított gomba 600—1500 fillér kg-ként, feketeterék kg-ként 16—26, hónaposrétek csomója 6—10, ecetben savanyított agorka 100—140, vizes 60—80, paprika apró 1—3, nagy paprika darabja 2—6, paprika nagy kilogrammonként 20—70, apró kilogrammonként 24—40, savanyított paprika kilogrammja 100—140, süttők kilogrammja 16—20, főzött kilogrammja udjónás 100—20, tök gyalult kilogrammja 32—40, közerv literje 80—100, vajbáb 100—150, zöldbab 60—120, zöldborsó 100—150, sóska 20—40, paraj tisztított 14—24, gyökerez 12—16 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacon: Nemes fajalma 40—140, közönséges 20—60, nyári édes 30—60, rétes alma 24—50, nemes fajkórte 50—140, közönséges 26—60, birsalma 18—60, csemegeszőlő 50—100, borsószőlő 19—22, feketeszőlő 24—28, közönséges szőlő 22—36, naspolya 40—80, áfonya 140—160, hazai aszaltszilva 96—130, szilva 140—160, gyümölcs 140—320, hazai papírhéjú dió 100—140, keményhéjú dió 60—90, dióhéj 240—400, mozsoró héjazott 320—440, mandula héjazott 400—640 fillér kilogrammonként.

Burgonya. Nagyban árak kilogrammonként: Wohltmann, étkezésre 5.25—5.40, Wohltmann, ipari 3.70—4, Krüger, étkezésre 5.40—5.50, Ella, étkezésre 6.50—7, nyári, rózsá, étkezésre 11—11.50, ősi rózsá, étkezésre 8—8.75 pengő métermázsánként.

Fűszer, mák, méz és háziasszappan. A nyílt piacon: Édesnemes paprika 340—400, félédes gulyás 320—360, rózsapaprika 260—320, erős 160—320, kereskedelmi 120—206, kék mák 90—110, pergettett méz 126—160, házi szappan 116—152, közönséges szappan 90—110 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként **Szeptember:** Édes nemespaprika 1.40—1.50, félédes paprika 1.10—1.20, rózsapaprika 0.85—1, másodrendű paprika 0.55—0.65, harmadrendű paprika 0.25—0.30, fűzérés csöves paprika, fűzérésként 1.60—2.30 P. **Október:** Édes nemespaprika 1.50—1.60, rózsapaprika 0.70—0.90, másodrendű paprika 0.30—0.55, harmadrendű paprika 0.20—0.25, fűzérés csöves paprika 0.50—0.60 P kilogrammonként.

Borpicak. A borpicakon az exportra vonatkozó hírek következtében azonnali szállításra kereslet mutatkozik zöld-fehér és színes áru iránt. Teljesen egészséges árúért hektoliterfokonként 80—90 fillért fizetnek. Későbbi szállításra az ubjórak 60—70 fillér körül váltakoznak hektoliterfokonként. Óborok iránt a kereslet lanya. Az árak homoki vidéken 1.10—1.30 pengő között változnak hektoliterfokonként és minőség szerint. Sötét színű, jómínőségű Otelló borokért hektoliterenként 8—9 pengőt kérnek. Az érdeklődés eziránt is az utóbbi időben elég nagy volt.

Szesz és szeszcsitalok. Az árak változtatlanok. **Gyümölcs-pálinka.** A forgalom e héten törékenyen kelletlenül volt és 2.60—2.70 pengőn történtek vételek. **Szilvaszesz** új, nyári áru 3.50—3.60 pengő, kékáru 4—4.20 pengő. Óáru változatlan árban kelt el. **Szepszesz** 2.80 pengőn jegyeztetik. **Boripárlat** 2.90—2.95 pengőn jegyeztetik 10.000 literfokonként, plusz 3 százalékos forgalmi adó.

Idégen pénznekem vételi és eladási ára november hó 9-én. Az első szám azt az összegzet jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összegzet jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 20.60 (22.10); dollár 5.68 (5.72); hollandi forint 2.29 (2.31); német márka (1.35—1.36); svájci frank 1.11 (1.12). **Egy pengőnél kevesebbe kerül:** Csehkorona 16.84 (16.98); szerb dinár 10.10 (10.20); francia frank 22.25 (22.55); lengyelzloty 63.35 (64.15); oláh leu 3.38 (3.48); olasz lira 29 (29.80) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
KIADÁS: KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.